

Departamento de Biología e Xeoloxía

Información básica sobre a programación didáctica

Biología e Xeoloxía - 4º ESO

Curso 20/21

1.- Introducción

A programación deste curso ven determinada pola situación actual de pandemia da COVID 19 e se adapta as instrucións da Consellería de educación. Ten en conta as modificacións respecto a inclusión de canles que faciliten as aprendizaxes non adquiridos no curso anterior, modificacións na metodoloxía a empregar, na avaliación e a descrición de cales son as aprendizaxes imprescindibles no caso de ensino semipresencial ou non presencial.

As medidas de protección e seguridade na aula condicionan a modificación dos horarios do centro. Os alumnos da ESO teñen horario de mañá e os alumnos de BAC horario de tarde. A dinámica da aula vese condicionada polas limitacións nas interaccións entre o alumnado para a formación de grupos de traballo, uso do laboratorio ou de materiais comúns.

En caso de confinamento de alumnos, de profesores ou de toda a comunidade educativa o curso seguirá en modo virtual.

2.- 4º ESO: Bioloxía e xeoloxía

2.1. Secuenciación e temporalización de contidos

2.1.1. 1ª Avaliación

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			REFERENCIA LIBRO TEXTO	Temporalización		Probas Avaliación
	Tema	Bloque	CONTIDO		Mes	Nº sesións	
1		B1	Bloque 1. . A evolución da vida				
	1	B1.1.	Célula procariota e célula eucariota: relacións evolutivas. Célula animal e célula vexetal: morfoloxía e función.	1	Sep	2	X
		B1.2.	Núcleo e ciclo celular.			1	
		B1.3.	Cromatina e cromosomas. Cariotipo.			1	
		B1.4.	Mitose e meiose: principais procesos, importancia e significado biolóxico.		3		
	2	B1.5.	Ácidos nucleicos: ADN e ARN.	3	Out	2	
		B1.6.	ADN e xenética molecular. Proceso de replicación do ADN. Concepto de xene.			2	
		B1.7.	Expresión da información xenética. Código xenético.			2	
		B1.8.	Mutacións. Relacións coa evolución.			2	
	3	B1.9.	Herdanza e transmisión de caracteres. Introducción e desenvolvemento das leis de Mendel.	2,4	Nov	3	
		B1.10.	Base cromosómica da herdanza mendeliana.			2	
		B1.11.	Aplicacións das leis de Mendel.			2	
		B1.12.	Herdanza do sexo e herdanza ligada ao sexo.			1	
		B1.13.	Doenzas hereditarias máis frecuentes e o seu alcance social.			1	
	4	B1.14.	Técnicas da enxeñaría xenética.	2,4	Dec	2	
		B1.15.	Aplicacións da enxeñaría xenética. Biotecnoloxía. Bioética.			2	
		B1.16.	Orixe e evolución dos seres vivos. Hipóteses sobre a orixe da vida na Terra.			1	
		B1.17.	Teorías da evolución. Feito e mecanismos da evolución.			2	
		B1.18.	As árbores filoxenéticas no proceso de evolución.			1	
B1.19.		Evolución humana: proceso de hominización.	1				

2.1.2. 2ª Avaliación

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			REFERENCIA LIBRO TEXTO	Temporalización		Probas Avaliación
	Tema	Bloque	CONTIDO		Mes	Nº sesións	
2		B2	Bloque 2. . A dinámica da Terra				
	5	B2.1.	Historia da Terra. Orixe da Terra. Tempo xeolóxico: ideas históricas sobre a idade da Terra. Principios e procedementos que permiten reconstruír a súa historia. Utilización do actualismo como método de interpretación.	7	Xan	4	x
		B2.2.	Eóns, eras xeolóxicas e períodos xeolóxicos: situación dos acontecementos xeolóxicos e biolóxicos importantes.			4	
		B2.3.	Os fósiles guía e o seu emprego para a datación e o estudo de procesos xeolóxicos.			2	
		B2.4.	Interpretación de mapas topográficos e realización de perfís topográficos. Interpretación e datación de procesos representados en cortes xeolóxicos.		8		
	6	B2.5.	Estrutura e composición da Terra. Modelos xeodinámico e xeoquímico.	8	Feb Marzo	4	
		B2.6.	A tectónica de placas e as súas manifestacións. Evolución histórica da deriva continental á tectónica de placas.			5	

	B2.7.	Evolución do relevo como resultado da interacción da dinámica externa e interna.			5	
--	-------	--	--	--	---	--

2.1.3. 3ª Avaliación

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			REFERENCIA LIBRO TEXTO	Temporalización		Probas Avaliación
	Tema	Bloque	CONTIDO		Mes	Nº sesións	
3		B3	Bloque 3 Ecoloxía e medio ambiente				
		7	B3.1. Compoñentes e estrutura do ecosistema: comunidade e biótopo. Hábitat e nicho ecolóxico.	5	abril	3	X
			B3.2. Factores ambientais e seres vivos. Factores limitantes e adaptacións. Límite de tolerancia.			2	
			B3.3. Relacións intraespecíficas e interespecíficas. Influencia na regulación dos ecosistemas.			2	
			B3.4. Autorregulación do ecosistema, da poboación e da comunidade.			2	
		8	B3.5. Relacións tróficas: cadeas e redes.		Abril Maio	3	
			B3.6. Dinámica do ecosistema.			2	
			B3.7. Ciclo da materia e fluxo da enerxía.			2	
			B3.8. Pirámides ecolóxicas.			2	
			B3.9. Ciclos bioxeoquímicos e sucesións ecolóxicas.			3	
		9	B3.10. Eficiencia ecolóxica e aproveitamento dos recursos alimentarios. Regra do 10 %		6	xuño	
			B3.11. Actividade humana e medio ambiente. Impactos e valoración das actividades humanas nos ecosistemas. Consecuencias ambientais do consumo humano de enerxía.	2			
			B3.12. Os recursos naturais e os seus tipos. A superpoboación e as súas consecuencias: deforestación, sobreexplotación, incendios, etc.	2			
			B3.13. Os residuos e a súa xestión. Coñecemento de técnicas sinxelas para coñecer o grao de contaminación e depuración ambiental.	2			
	B3.14. Uso de enerxías renovables como factor fundamental para un desenvolvemento sustentable. Consecuencias ambientais do consumo humano de enerxía.		2				
Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			REFERENCIA LIBRO TEXTO	Temporalización		Probas Avaliación
Tema	Bloque	CONTIDO	Mes		Nº sesións		
1,2,3		B4	Bloque 4. Proxecto de investigación				
			B4.1. Método científico. Elaboración de hipóteses, e comprobación e argumentación a partir da experimentación ou a observación.	0			
			B4.2. Artigo científico. Fontes de divulgación científica.				
			B4.3. Proxecto de investigación: organización. Participación e colaboración respectuosa no traballo individual e en equipo. Presentación de conclusións.				

2.1.4. Aprendizaxes imprescindibles para a adquisición de competencias clave en caso de ensino non presencial

- Célula procariota e célula eucariota: relacións evolutivas. Célula animal e célula vexetal: morfoloxía e función.
- Núcleo e ciclo celular.
- Cromatina e cromosomas. Cariotipo.
- Mitose e meiose: principais procesos, importancia e significado biolóxico.
- Ácidos nucleicos: ADN e ARN.
- ADN e xenética molecular. Proceso de replicación do ADN. Concepto de xene.

- Expresión da información xenética. Código xenético.
- Mutacións. Relacións coa evolución.
- Herdanza e transmisión de caracteres. Introducción e desenvolvemento das leis de Mendel.
- Base cromosómica da herdanza mendeliana.
- Aplicacións das leis de Mendel.
- Herdanza do sexo e herdanza ligada ao sexo.
- Doenzas hereditarias máis frecuentes e o seu alcance social.
- Técnicas da enxeñaría xenética.
- Aplicacións da enxeñaría xenética. Biotecnoloxía. Bioética.
- Orixe e evolución dos seres vivos. Hipóteses sobre a orixe da vida na Terra.
- Teorías da evolución. Feito e mecanismos da evolución.
- As árbores filoxenéticas no proceso de evolución.
- Evolución humana: proceso de hominización.
- Historia da Terra. Orixe da Terra. Tempo xeolóxico: ideas históricas sobre a idade da Terra. Principios e procedementos que permiten reconstruír a súa historia. Utilización do actualismo como método de interpretación.
- Eóns, eras xeolóxicas e períodos xeolóxicos: situación dos acontecementos xeolóxicos e biolóxicos importantes.
- Os fósiles guía e o seu emprego para a datación e o estudo de procesos xeolóxicos.
- Interpretación de mapas topográficos e realización de perfís topográficos. Interpretación e datación de procesos representados en cortes xeolóxicos.
- Estrutura e composición da Terra. Modelos xeodinámico e xeoquímico.
- A tectónica de placas e as súas manifestacións. Evolución histórica da deriva continental á tectónica de placas.
- Evolución do relevo como resultado da interacción da dinámica externa e interna.
- Compoñentes e estrutura do ecosistema: comunidade e biótoto. Hábitat e nicho ecolóxico.
- Factores ambientais e seres vivos. Factores limitantes e adaptacións. Límite de tolerancia.
- Relacións intraespecíficas e interespecíficas. Influencia na regulación dos ecosistemas.
- Autorregulación do ecosistema, da poboación e da comunidade.
- Relacións tróficas: cadeas e redes.
- Dinámica do ecosistema.

- Ciclo da materia e fluxo da enerxía.
- Pirámides ecolóxicas.
- Ciclos bioxeoquímicos e sucesións ecolóxicas.
- Eficiencia ecolóxica e aproveitamento dos recursos alimentarios. Regra do 10 %
- Actividade humana e medio ambiente. Impactos e valoración das actividades humanas nos ecosistemas. Consecuencias ambientais do consumo humano de enerxía.
- Os recursos naturais e os seus tipos. A superpoboación e as súas consecuencias: deforestación, sobreexplotación, incendios, etc.
- Os residuos e a súa xestión. Coñecemento de técnicas sinxelas para coñecer o grao de contaminación e depuración ambiental.
- Uso de enerxías renovables como factor fundamental para un desenvolvemento sustentable. Consecuencias ambientais do consumo humano de enerxía.
- Método científico. Elaboración de hipóteses, e comprobación e argumentación a partir da experimentación ou a observación.
- Artigo científico. Fontes de divulgación científica.
- Proxecto de investigación: organización. Participación e colaboración respectuosa no traballo individual e en equipo mediante medios telemáticos. Presentación de conclusións.

2.2. Relación dos aspectos curriculares

2.2.1. 1ª Avaliación

1ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados/ Indicadores de logro				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais									
Temas	Identif. contidos	Identif. criterios	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	Peso na cualificación	Instrumentos					Temas transversais									
								Pr.oral	Pr.escr	Tr.ind	Tr.grupo	Prac.Lab	Rúbrica	Observación	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV	
1	B1.1.	B1.1.	BXB1.1.1.	CAA / CMCCT	Compara a célula procariota e a eucariota, a animal e a vexetal, e recoñece a función dos orgánulos celulares e a relación entre morfoloxía e función.	80%	10%		x	x					x	x						
			BXB1.1.2.	CD / CAA	Identifica tipos de células utilizando o microscopio óptico, micrografías e esquemas gráficos.	90%	10%		x	x		x			x	x						
	B1.2.	B1.2.	BXB1.2.1.	CCL / CAA	Distingue os compoñentes do núcleo e a súa función segundo as etapas do ciclo celular.	80%	10%		x	x					x	x						
	B1.3.	B1.3.	BXB1.3.1.	CMCCT	Recoñece as partes dun cromosoma utilizándoo para construír un cariotipo.	90%	10%		x	x					x	x						
	B1.4.	B1.4.	BXB1.4.1.	CMCCT / CAA	Recoñece as fases da mitose e meiose, diferencia ambos os procesos e distingue o seu significado biolóxico.	90%	10%		x	x	x				x	x						
2	B1.5.	B1.5.	BXB1.5.1.	CAA / CSIEE	Distingue os ácidos nucleicos e enumera os seus compoñentes.	100%	10%		x	x					x	x						
	B1.6.	B1.6.	BXB1.6.1.	CAA	Recoñece a función do ADN como portador da información xenética, e relaciónao co concepto de xene.	100%	15%		x	x					x	x						
	B1.7.	B1.7.	BXB1.7.1.	CAA / CSIEE	Ilustra os mecanismos da expresión xenética por medio do código xenético.	80%	15%		x	x					x	x						
	B1.8.	B1.8.	BXB1.8.1.	CMCCT / CAA	Recoñece e explica en que consisten as mutacións e os seus tipos.	80%	10%		x	x					x	x						
3	B1.9. B1.10 B1.11.	B1.9.	BXB1.9.1.	CMCCT / CAA CCEC	Recoñece os principios básicos da xenética mendeliana e resolve problemas prácticos de cruzamentos con un ou dous caracteres.	90%	10%		x	x					x	x						
	B1.12.		B1.10	BXB1.10.1.	CAA / CSIEE	Resolve problemas prácticos sobre a herdanza do sexo e a ligada ao sexo.	90%	10%		x	x					x	x					
	B1.13.		B1.11.	BXB1.11.1.	CMCCT / CSC	Identifica as doenzas hereditarias máis frecuentes e o seu alcance social, e resolve problemas prácticos sobre doenzas hereditarias, utilizando árbores xenealóxicas.	90%	10%		x	x					x	x					
4	B1.14.	B1.12.	BXB1.12.1.	CMCCT / CSIEE	Diferencia técnicas de traballo en enxeñaría xenética.	60%	5%		x	x					x	x						
	B1.15.	B1.13.	BXB1.13.1.	CSC / CSIEE/CAA	Describe as técnicas de clonación animal, distinguindo clonación terapéutica e reprodutiva.	40%	5%		x	x					x	x						
	B1.15.	B1.14.	BXB1.14.1.	CSC / CSIEE	Analiza as implicacións éticas, sociais e ambientais da enxeñaría xenética.	60%	10%		x	x					x	x						
	B1.15.	B1.15.	BXB1.15.1.	CSC	Interpreta criticamente as consecuencias dos avances actuais no campo da biotecnoloxía.	60%	10%		x	x					x	x						
	B1.16 B1.17.	B1.16	BXB1.16.1.	CMCCT / CAA	Distingue as características diferenciadoras entre lamarckismo, darwinismo e neodarwinismo.	80%	10%		x	x					x	x						
	B1.16 B1.17.		B1.17.	BXB1.17.1.	CAA	Establece a relación entre variabilidade xenética, adaptación e selección natural.	80%	10%		x	x					x	x					
	B1.18.	B1.18.	BXB1.18.1.	CAA	Interpreta árbores filoxenéticas.	80%	10%		x	x					x	x						
	B1.19.	B1.19.	BXB1.19.1.	CMCCT / CCL	Recoñece e describe as fases da hominización.	90%	10%		x	x					x	x						
LENDA COMPETENCIAS														LENDA TRANSVERSAIS								
			CCL	Comunicación lingüística										CL	Comprensión lectora							
			CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía										EOE	Expresión oral e escrita							
			CD	Competencia dixital										CA	Comunicación audiovisual							
			CAA	Competencia aprender a aprender										TIC	Tec. da información e comunicación							
			CSC	Competencias sociais e cívicas										EMP	Emprendemento							
			CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor										EC	Educación cívica							
			CCEC	Conciencia e expresións culturais										PV	Prevención da violencia							

2.2.2. 2ª Avaliación

2ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados/ Indicadores de logro				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais										
Temas	Identif. contidos	Identif. criterios	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	Peso na cualificación	Instrumentos					Temas transversais										
								Pr.oral	Pr.escr	Tr.ind	Tr.grupo	Prac.Lab	Rúbrica	Observación	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV		
5	B2.1.	B2.1.	BXB2.1.1.	CAA	Identifica e describe feitos que amosen a Terra como un planeta cambiante, e relaciónaos cos fenómenos que suceden na actualidade.	80%	15%		x	x					x	x							
	B2.1.	B2.2.	BXB2.2.1.	CAA / CSIEE	Reconstrúe algúns cambios notables na Terra, mediante a utilización de modelos temporais a escala e recoñecendo as unidades temporais na historia xeolóxica.	80%	20%		x	x					x	x		x					
	B2.2.	B2.3.	BXB2.3.1.	CMCCT	Discrimina os principais acontecementos xeolóxicos, climáticos e biolóxicos que tiveron lugar ao longo da historia da Terra, e recoñece algúns animais e plantas característicos de cada era.	80%	20%		x	x					x	x							
	B2.3.	B2.4.	BXB2.4.1.	CAA	Relaciona algún dos fósiles guía máis característico coa súa era xeolóxica.	80%	15%		x	x					x	x							
	B2.4.	B2.5.	BXB2.5.1.	CMCCT / CCL	Interpreta un mapa topográfico e fai perfís topográficos..	80%	15%		x	x	x				x	x							
			BXB2.5.2.	CMCCT	Resolve problemas sinxelos de datación relativa, aplicando os principios de superposición de estratos, superposición de procesos e correlación.	80%	15%		x	x	x				x	x							
6	B2.5.	B2.6.	BXB2.6.1.	CAA	Analiza e compara os modelos que explican a estrutura e a composición da Terra.	80%	10%		x	x					x	x							
	B2.5. B2.6.	B2.7.	BXB2.7.1.	CAA / CSIEE	Relaciona as características da estrutura interna da Terra e asóciaas cos fenómenos superficiais.	80%	10%		x	x					x	x							
	B2.6.	B2.8.	BXB2.8.1.	CAA	Expresa algunhas evidencias actuais da deriva continental e da expansión do fondo oceánico.	80%	10%		x	x					x	x							
	B2.6.	B2.9.	BXB2.9.1.	CAA / CMCCT	Coñece e explica razoadamente os movementos relativos das placas litosféricas.	80%	15%		x	x					x	x							
			BXB2.9.2.	CAA	Interpreta as consecuencias dos movementos das placas no relevo.	80%	10%		x	x		x			x	x							
	B2.6.	B2.10.	BXB2.10.1.	CMCCT	Identifica as causas dos principais relevos terrestres.	80%	10%		x	x					x	x							
	B2.6.	B2.11.	BXB2.11.1.	CAA / CCL	Relaciona os movementos das placas con procesos tectónicos.	80%	15%		x	x					x	x							
B2.7.	B2.12.	BXB2.12.1.	CAA	Interpreta a evolución do relevo baixo a influencia da dinámica externa e interna.	80%	10%		x	x					x	x								

LENDA COMPETENCIAS				LENDA TRANSVERSAIS																					
		CCL	Comunicación lingüística												CL	Comprensión lectora									
		CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía												EOE	Expresión oral e escrita									
		CD	Competencia dixital												CA	Comunicación audiovisual									
		CAA	Competencia aprender a aprender												TIC	Tec. da información e comunicación									
		CSC	Competencias sociais e cívicas												EMP	Emprendemento									
		CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor												EC	Educación cívica									
		CCEC	Conciencia e expresións culturais												PV	Prevención da violencia									

2.2.3. 3ª Avaliación

3ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados/ Indicadores de logro				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais									
Temas	Identif. contidos	Identif. criterios	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	Peso na cualificación	Instrumentos					Temas transversais									
								Pr.oral	Pr.escr	Tr.ind	Tr.grupo	Prac.Lab	Rúbrica	Observación	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV	
7	B3.1.	B3.1.	BXB3.1.1.	CMCCT	Identifica o concepto de ecosistema e distingue os seus compoñentes.	80%	20%		x	x												
			BXB3.1.2.	CAA / CSIEE/CCL	Analiza as relacións entre biótomo e biocenose, e avalía a súa importancia para manter o equilibrio do ecosistema.	80%	10%		x	x												
	B3.2.	B3.2.	BXB3.2.1.	CSC / CAA	Interpreta as adaptacións dos seres vivos a un ambiente determinado, relacionando a adaptación co factor ou os factores ambientais desencadeantes deste.	80%	10%		x	x												
	B3.2.	B3.3.	BXB3.3.1.	CMCCT / CAA	Recoñece os factores ambientais que condicionan o desenvolvemento dos seres vivos nun ambiente determinado, e valora a súa importancia na conservación deste.	80%	20%		x	x												
	B3.3. B3.4.	B3.4.	BXB3.4.1.	CMCCT	Recoñece e describe relacións e a súa influencia na regulación dos ecosistemas, interpretando casos prácticos en contextos reais.	90%	10%		x	x	x											
8	B3.5.	B3.5.	BXB3.5.1.	CAA / CSC /CCL	Recoñece os niveis tróficos e as súas relacións nos ecosistemas, e valora a súa importancia para a vida en xeral e o mantemento destas.	80%	10%		x	x												
	B3.6.B3.7. B3.8. B3.9.	B3.6.	BXB3.6.1.	CSC / CCEC	Compara as consecuencias prácticas na xestión sustentable dalgúns recursos por parte do ser humano, e valora criticamente a súa importancia.	80%	20%		x	x												
9	B3.10.	B3.7.	BXB3.7.1.	CAA	Establece a relación entre as transferencias de enerxía dos niveis tróficos e a súa eficiencia enerxética.	80%	20%		x	x												
	B3.11. B3.12.	B3.8.	BXB3.8.1.	CSC / CCL /CCEC	Argumenta sobre as actuacións humanas que teñen unha influencia negativa sobre os ecosistemas: contaminación, desertización, esgotamento de recursos, etc.	80%	20%		x	x												
			BXB3.8.2.	CMCCT/ CAA CCL	Defende e conclúe sobre posibles actuacións para a mellora ambiental e analiza desde distintos puntos de vista un problema ambiental do contorno próximo, elabora informes e preséntaos utilizando distintos medios.	80%	30%		x	x												
	B3.13.	B3.9.	BXB3.9.1.	CSC / CSIEE	Describe os procesos de tratamento de residuos, e valora criticamente a súa recollida selectiva.	70%	20%		x	x												
	B3.13.	B3.10.	BXB3.10.1.	CSC / CAA	Argumenta os pros e os contras da reciclaxe e da reutilización de recursos materiais.	70%	20%		x	x												
	B3.14.	B3.11.	BXB3.11.1.	CSC / CCL	Destaca a importancia das enerxías renovables para o desenvolvemento sustentable do planeta.	70%	30%		x	x												

2.3. Avaliación

2.3.1. Avaliación inicial

Consistirá na observación directa do traballo dos alumnos na aula a través dunha visión xeral dos contidos que van ser desenvolto durante o curso. Ó longo destas clases faranse preguntas (tanto orais coma escritas) co fin de descubrir o punto de partida dos alumnados/as ademais de avaliar aspectos procedementais coma a expresión ou comprensión. Os resultados das avaliacións iniciais permiten formar unha idea inicial sobre as características do grupo, o cal á súa vez determinará o desenvolvemento da materia. Cando se estime necesario os resultados serán comunicados ás familias.

2.3.2. Procedementos e instrumentos de avaliación

Exames escritos de preguntas breves que permitirán avaliar o grado de adquisición dos estándares de aprendizaxe tanto conceptuais coma procedementais.,

Participación e actitude na aula, aproveitamento do tempo, traballo e esforzo persoal que se avaliará a través das anotacións realizadas no caderno do profesor

Traballos individuais e en grupo nos que se avaliarán certos estándares de aprendizaxe da materia tendo en conta o seu desenvolvemento (organización e aproveitamento do tempo, actitude...). A presentación do traballo pode ser escrito (en distintos soportes: presentacións, procesador textos, video...) ou ben mediante a exposición oral do mesmo.

2.3.3. Criterios de cualificación

Cualificación final de cada avaliación:

Os exames escritos representan o 75% da nota, a actitude na aula un 10% e os traballos un 15%.

A nota media dos exames escritos obtérase ó facer a media aritmética das notas obtidas. Para poder facer media, a nota mínima das probas terá que ser de 4. Considerarase que esta parte da materia está superada se se acada unha media igual ou superior a 5.

Para a valoración dos traballos terase en conta o rigor científico, a expresión oral ou escrita segundo o caso, a presentación e o nivel de coñecemento que demostre.

A valoración do traballo na aula farase a través do caderno do profesor mediante anotacións periódicas sobre cada alumno ou alumna tendo en conta a actitude diaria na aula, o aproveitamento do tempo, participación, atención, asistencia, esforzo, respecto polo seu traballo e polo dos demais compañeiros e compañeiras e puntualidade na entrega.

Medidas de recuperación: As medidas a aplicar para a recuperación dunha avaliación dependerán das causas de non ter superada dita avaliación:

Nas probas escritas se se acada unha cualificación inferior a 4, o alumno ou alumna terá que repetir esta proba na recuperación final da avaliación que se realizará á volta das vacacións (salvo na terceira avaliación que coincidirá coa recuperación final da materia)..

Nos traballos e proxectos se o alumno ou alumna non entregou o caderno ou traballos da avaliación ou estes non acadaron o mínimo na cualificación (incompletos, entregados fora de prazo, baixa calidade, copia parcial ou total dos mesmo...) terán que ser entregados novamente debidamente completados na data fixada polo profesor/a.

Observacións na aula: as malas actitudes, falta de traballo e aproveitamento do tempo poderán ser causa da non superación da avaliación. Neste caso a maneira de recuperar esa avaliación será cambiar estas condutas.

Proba de xuño: O alumnado que non teña superada a materia dalgunha ou todas as avaliacións, disporá dun exame final en xuño. Este exame terá cuestións de cada unha das avaliacións por separado, de modo que o alumno só terá que facer a parte suspensa nas recuperacións realizadas durante o curso. Este exame incluírá preguntas de desenvolvemento dos estándares de aprendizaxe puramente conceptuais, por outra banda, poderase esixir a entrega do caderno de actividades e traballos desenvolto durante a materia có fin de avaliar os estándares de aprendizaxe máis procedementais.

A nota final da materia obterase calculando a media aritmética das tres avaliacións. A materia considerarase superada se o alumno/a non ten ningunha avaliación suspensa. O redondeo da nota aplicarase a partir do decimal 2 cara arriba ou cara abaixo dependendo do traballo, actitude, interese e implicación de cada alumno e alumna durante o desenvolvemento da materia.

2.3.4. Avaliación extraordinaria

Proba de setembro: Se os alumnos/as non superaran a materia en Xuño disporán dun exame escrito con todo o temario no mes de Setembro. Tamén se poderá esixir a entrega de fichas de actividades ou proxectos en Setembro cós que avaliar os estándares de aprendizaxe máis procedementais.

2.3.5. Avaliación en caso de ensino non presencial

En cada tema facilitaranse a través de e-dixgal os documentos e os exercicios correspondentes co seu prazo de entrega, así como as datas dos exames que sempre que sexa posible realizaranse de modo presencial, se tiveran que ser a distancia utilizaríanse a aula virtual e as webcams.

O alumno/a que non acada un 5 na avaliación terá que recuperar e as medidas a aplicar para a recuperación dependerán das causas de non ter superada dita avaliación:

Nos exames se se acada unha cualificación inferior a 4, o alumno ou alumna terá que repetir esta proba na recuperación ó final da avaliación que se realizará á volta das vacacións (salvo na terceira avaliación que coincidirá coa recuperación final da materia).

Nos traballos e cuestionarios se o alumno ou alumna non os entregou ou estes non acadaron o mínimo na cualificación (incompletos, entregados fora de prazo, baixa calidade, copia parcial ou

total dos mesmo...) terán que ser entregados novamente debidamente completados na data fixada polo profesor/a.

2.4. Plan de reforzo e recuperación de aprendizaxes imprescindibles non adquiridos no curso 2019/20

2.4.1. Aprendizaxes esenciais non adquiridas no curso 2019/20

En terceiro de ESO os alumnos do instituto recibiron de modo non presencial parte do bloque 3 (aparato reprodutor e inmunoloxía), que non resultan imprescindibles para a materia de Bioloxía e Xeoloxía de cuarto de ESO.

2.4.2. Medidas metodolóxicas e organizativas

Os alumnos interesados na materia do Bloque 3 poden falar co profesor e recibir materiais didácticos e resolver dúbidas durante o primeiro trimestre.
